

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/20395 din 20.11.2024
La nr. 320 din 08.11.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului vamal nr. 95/2021 (art.96 alin.(4), art.427 alin.(7) și (7/1)).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director adjunct

Digitally signed by Savca Alexandru
Date: 2024.11.21 11:34:29 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandru SAVCA

Ex: Chistol C, Tel. 022 257-421

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	2711	
"21"	11	2024
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10122 din 20.11.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Codului vamal nr. 95/2021 (art.96 alin.(4), art.427 alin.(7) și (7/1))

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a Parlamentului, după cum urmează: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactenormative/tabid/61/LegislativId/7163/language/en-US/Default.aspx>

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a

transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop respectarea angajamentelor asumate în raport cu Uniunea Europeană și, în egală măsură, protejarea intereselor persoanelor fizice și juridice care sunt rezidenți ai zonelor economice libere, în conformitate cu garanțiile acordate acestora prin Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele *beneficiarilor* de facilitățile vizate de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere (persoanelor fizice sau juridice înregistrate în calitate de rezident al zonei economice libere până la data de 31 decembrie 2023), fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota de fundamentare care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;*
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;*
- d) analiza impactului de reglementare;*
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;*
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;*
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;*
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”*

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „*d) analiza impactului de reglementare*”. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*

- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Totodată, se remarcă caracterul neuniform al terminologiei utilizate în contextul delimitării *excepțiilor* vizate de către autor și *cercului de subiecți destinatari* ai drepturilor materiale vizate de către autor.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului promovează preponderent activitatea Serviciului Vamal.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
<p>Art.I pct.2; Art.II</p> <p>Art. I. – Codul vamal nr.95/2021 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr.219-225, art. 238), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: [...]</p> <p>2. Articolul 427: la alineatul (7), după textul „de 1 ianuarie 2034,” se completează cu textul „<u>sub rezerva</u> prevederilor alin.(7¹)”;</p> <p>Art. II. – Prin derogare de la prevederile art.56 alineatul (1) și (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, <u>cu excepția alineatului (7¹)</u> care intră în vigoare de la 1 ianuarie 2029 și se aplică până la 1 ianuarie 2034.</p>
<p>Obiecții:</p> <p>Cu referire la amendamentul propus la Articolul 427 alin.(7) Cod vamal nr.95/2021, apreciind prin prisma rigorilor vizate de art.5 al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că dispozițiile de ordin material vor avea o ordine logică, ce va începe cu propunerea principală urmată de <i>excepții</i>. În context, se remarcă faptul că utilizarea cuvintelor „<i>sub rezerva</i>” nu corespunde normelor de tehnică legislativă pertinente și poate condiționa multiple riscuri aferente implementării normei.</p>

Recomandări:

Substituirea cuvintelor „sub rezerva” cu cuvintele „cu excepția”.

Factori de risc:

- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

Art.1 pct.2

2. Articolul 427: [...] se completează cu alineatul (7¹) cu următorul cuprins: „(7¹) Începând cu 1 ianuarie 2029 nu se supune prevederilor alin.(7), regimul fiscal și vamal aplicat agenții economici înregistrați în zonele economice libere până la 1 ianuarie 2024, care în conformitate cu alin.(6) din prezentul articol, nu optează pentru desfășurarea activității conform regimului vamal reglementat de prezentul cod, în partea ce vizează obligația calculării și achitării taxei vamale pentru mărfurile produse în zona economică liberă și/sau mărfurile care nu au fost prelucrate suficient în zona economică liberă, introduse pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova.[...]”

Obiecții:

Utilizarea expresiei "aplicat agenții economici înregistrați în zonele economice libere" nu corespunde terminologiei vizate de prevederile Legii pentru modificarea unor acte normative (privind măsurile de sprijin acordate rezidenților zonelor economice libere) nr. 212 din 31 iulie 2024. Astfel, potrivit amendamentelor vizate de prevederile în speță: Art.III. – *Codul fiscal nr.1163/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:*

1. La articolul 49: [...] articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: "(2) Facilitățile aferente impozitului pe venit prevăzute la alin.(1) se acordă până la data de 1 iulie 2034, dar fără depășirea termenului de funcționare a zonei economice libere, persoanelor fizice sau juridice înregistrate în calitate de rezident al zonei economice libere până la data de 31 decembrie 2023, în funcție de mărimea investițiilor realizate până la 1 iulie 2024. Modalitatea de acordare a facilităților fiscale respective se stabilește de Guvern prin schema de ajutor de stat regional pentru întreprinderile din zonele economice libere, în conformitate cu actele normative adoptate de Consiliul Concurenței și cu respectarea următoarelor condiții:

- a) întreprinderile au încheiat un contract cu administrația zonei economice libere până la data de 31 decembrie 2023 și semnează un act adițional cu privire la cuantumul ajutorului de stat în conformitate cu prevederile schemei de ajutor de stat;
- b) sunt eligibile cheltuielile ce țin de investițiile în active corporale și necorporale, localizate în zonele economice libere din Republica Moldova și înregistrate în evidențele întreprinderii;
- c) intensitatea maximă a ajutorului de stat acordat în baza schemei de ajutor de stat regional, calculată ca procent din valoarea cheltuielilor eligibile, nu va depăși pragul de 50%."

Deficiența în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.3 alin.(1) lit.d), art.54 al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. În context, se reiterează concluziile Curții Constituționale la subiect, după cum urmează: *textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.*(HCC 26/2010; HCC26/2016; HCC 8/2019).

Recomandări:

Revizuirea expresiei "aplicat agenții economici înregistrați în zonele economice libere" și formularea dispozițiilor conform normelor de tehnică legislativă (prin prisma terminologiei vizate de prevederile Legii nr. 212/2024 citate supra).

<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive • Utilizarea neuniformă a termenilor • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Generale
--	---

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop respectarea angajamentelor asumate în raport cu Uniunea Europeană și, în egală măsură, protejarea intereselor persoanelor fizice și juridice care sunt rezidenți ai zonelor economice libere, în conformitate cu garanțiile acordate acestora prin Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere.

Inițiativa legislativă întrunește exigențele prescrise de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea *expertizei anticorupție*.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu înținirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Analiza redacției propuse, denotă unele deficiențe ce pot determina ultiple riscuri aferente implementării prevederilor propuse. Deficiențele prenotate sunt condiționate de caracterul neuniform al terminologiei utilizate în contextul delimitării *excepțiilor* vizate de către autor și *cercului de subiecți destinatari* ai drepturilor materiale vizate de către autor.

Prevederile proiectului promovează interesele *beneficiarilor* de facilitățile vizate de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere (persoanelor fizice sau juridice înregistrate în calitate de rezident al zonei economice libere până la data de 31 decembrie 2023), fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

20.11.2024

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2024.11.20 16:44:13 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Cristina CHISTOL, Inspector principal